

ტანას და თეძამის დაცული ლანდშაფტის მიმართ ადგილობრივი
მოსახლეობის დამოკიდებულების შესწავლა და პოტენციური
კონფლიქტის გამოვლენა

მარი ჩეფიჩაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებისა და მედიცინის ფაკულტეტის ბუნების დაცვის
და მეტყვეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

პროგრამა : ბუნების დაცვა და მეტყვეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზურა ჯავახიშვილი, ეკოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025.

სარჩევი

განაცხადი.....	ii
გამოყენებული კითხვარი და ინტერვიუ	iii
აბსტრაქტი.....	1
Abstract.....	2
შესავალი.....	3
ლიტერატურის მიმოხილვა.....	8
მეთოდოლოგია	14
მონაცემთა დამუშავება.....	16
კვლევის შედეგები.....	17
დისკუსია.....	26
რეკომენდაციები.....	28
დასკვნა	34
მადლობა	36
გამოყენებული ლიტერატურა:.....	37

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად“

მარი ჩეფიჩაშვილი, 2025 წელი

გამოყენებული კითხვარი და ინტერვიუ

დანართი - 1: მოსახლეობის გამოკითხვის კითხვარი;

დანართი - 2: დაცული ლანდშაფტის ადმინისტრაციის ინტერვიუ;

აბსტრაქტი

ეს კვლევა მიზნად ისახავს ტანას და თეძამის დაცული ლანდშაფტის მიმართ ადგილობრივი მოსახლეობის დამოკიდებულების შეფასებას და პოტენციური სოციალური კონფლიქტების გამოვლენას. თანამედროვე გარემოდაცვითი მიდგომები ხშირად უგულებელყოფს ადგილობრივი თემების სოციალურ-ეკონომიკურ საჭიროებებს, რაც მმართველობით პრაქტიკებსა და მოსახლეობის ყოველდღიურ ცხოვრებას შორის დაპირისპირებას იწვევს.

კვლევა ეფუძნება შერეულ მეთოდს: რაოდენობრივი ნაწილი მოიცავს 40 რესპოდენტთან ჩატარებულ კითხვებს, ხოლო ხარისხობრივი - ადგილობრივი მოსახლეობისა და დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციის წარმომადგენლებთან ჩაწერილ ინტერვიუებს და ადგილზე დაკვირვებას. მონაცემთა ანალიზი განხორციელდა როგორც აღწერითი სტატისტიკის, ისე თემატური შინაარსის მიხედვით.

შედეგები ცხადყოფს, რომ მოსახლეობა ზოგადად უჭერს მხარს ბუნების დაცვას, თუმცა წვდომის შეზღუდვები (ნადირობა, თევზჭერა, ტყის რესურსები) აღიქმება ეკონომიკურ დაბრკოლებად და სოციალური უთანასწორობის წყაროდ. გამოკვეთილია ენერგო რესურსებზე ხელმისაწვდომობისა და ინფრატრუქტურის ნაკლებობის პრობლემა. ამასთან, მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა თემების მზაობა აქტიურად ჩაერთონ ეკოტურიზმისა და თანამმართველობის პროცესებში.

ნაშრომი სრულდება რეკომენდაციებით, რომლებიც მიზნად ისახავს მმართველობითი პროცესების დემოკრატიზაციას, თემების საჭიროებების უკეთ ინტეგრაციას და სახელმწიფოს და ადგილობრივი მოსახლეობის პარტნიორული ურთიერთობის გაძლიერებას.

Abstract

This research aims to assess local communities' attitudes toward the Tana and Tedzami Protected Landscape and to identify potential sources of social conflict.

Contemporary environmental protection approaches often fail to account for the socio-economic realities of local populations, which can lead to tensions between governance practices and everyday rural livelihoods.

The study employs a mixed-method approach: the quantitative component is based on surveys conducted with 40 respondents, while the qualitative part includes structured interviews with both local residents and representatives of the protected area administrations, as well as direct field observations. Data analysis combines descriptive statistics and thematic content analysis.

Findings indicate that, although residents generally support biodiversity conservation, practical restriction – such as those on hunting, fishing, and forest resource use – are frequently perceived as economic barriers and indication of social injustice.

Challenges related to access to energy and underdeveloped infrastructure were especially emphasized. Nevertheless, a significant degree of readiness was observed among the local population to engaged in ecotourism and co-management initiatives.

The thesis concludes with policy recommendation aimed at democratizing governance, integrating community needs more effectively, and strengthening cooperative relationships between local communities and state institutions.